

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پردیس شهید بهشتی بندرعباس

کارنماک معلمی

رشته:

علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی دوره کارشناسی پیوسته

عنوان:

بررسی رابطه من حرفه ای (هویت معلمی) با تجربیات دوران زندگی

استاد راهنما:

دکتر مختار ذاکری

دانشجو معلم:

رضا توهند

خرداد 96

فرم تایید استاد راهنما و تعهد دانشجو معلم

این گزارش حاصل تلاش و تجارب کسب شده آقای رضا توهند در طول دوره کارشناسی رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی بوده و مورد تایید اینجانب می باشد و نمره را اخذ نموده است.

دکتر مختار ذاکری

تاریخ و امضا

اینجانب رضا توهند دانشجو معلم دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی ورودی سال 1392 به شماره دانشجویی 9213365783 بدین وسیله متعهد می شوم:

1- کارنمای معلمی تهیه شده حاصل تلاش، تجارب و ایده های این جانب در طول تحصیل دوره کارشناسی دانشگاه فرهنگیان بوده و شخصا به رشته تحریر در آورده ام.

چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود. عواقب ناشی از آن را می پذیرم و پردیس و واحد های تابعه دانشگاه فرهنگیان مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

رضا توهند

تاریخ و امضا

تقدیر و تشکر

تشکر و سپاس بیکران محضر ارزشمند پدر و مادر و خانواده عزیزم به خاطر همه ی تلاش های محبت آمیزی که در دوران مختلف زندگی ام انجام داده اند و با مهربانی چگونه زیستن را به من آموخته اند.

به معلمان فرزانه و استادان فرهیخته ای که در راه کسب علم و معرفت مرا یاری نمودند همانان که در راه کسب دانش راهنمایم بودند و کسانی که نفس خیرشان و دعای روح پرورشان را بدرقه ی راهم کردند.

پروردگارا به من کمک کن تا بتوانم ادای دین کنم و به خواسته ی آنان جامه ی عمل بپوشانم و توفیق خدمتی سرشار از شور و نشاط و همراه و همسو با علم و دانش و پژوهش جهت رشد و شکوفایی ایران عنایت فرما.

تقديم به

دوست داران علم و دانش و تمام کسانی که زندگی خود را صرف تعلیم و تربیت غنچه های هستی بخش زندگی کرده اند و برای اقتدار و استقلال و ترقی ایران تلاش می کنند و شهدای والا مقام راه حق که این فرصت را برای ما با ایثار و خودگذشتگی خود به وجود آورده اند.

چکیده

نظام تعلیم و تربیت زمینه ساز پیشرفت و توسعه جامعه در سطح جهانی است و این مهم با وجود معلمان حرفه ای و آگاه به زمانه پدیدار می گردد چرا که آنان به عنوان پرچم داران این نظام به پرورش نیرو برای کشور همت می گمارند لذا وجود معلمانی خلاق، بصیر و آگاه نه تنها سبب پرورش و تربیت مطلوب دانش آموزان می شوند بلکه موجبات رشد و تعالی نظام آموزشی و جامعه را فراهم می آورد. این پژوهش با طرح و بررسی پنج پرسش به دنبال بهبود و ارتقا عملکرد معلمان است تا با تبدیل آنان به معلمان حرفه ای و ایده آل در وضعیت کنونی به دانش آموزان، نظام تعلیم و تربیت و نهایتا جامعه کمک شایانی نماید و هدف آن هویت بخشی و خود آگاهی معلمان حاضر نسبت به وضعیت خود و نشان دادن راه برای کسب مهارت و توانایی مهم روز برای حرفه ای شدن است تا روند آموزشی و رشد و تعالی کشور را سرعت بخشد.

روش پژوهش، کیفی و از نوع پژوهش روایتی است. پژوهش روایتی یک راهبرد پژوهشی است که پژوهشگر به کمک آن زندگی افراد را مطالعه می کند و از یک یا چند نفر می خواهد که داستانهای زندگی خود را بیان کنند. سپس به بازسازی و بازگویی اطلاعات پرداخته و نهایتا در قالب روایت جمعی به تلفیق دیدگاه زندگی شرکت کننده و خود می پردازد. یافته های حاصل از این پژوهش نشان می دهد که معلمان حرفه ای باید به شکلی متفاوت نسبت به گذشته به آموزش و تدریس بپردازند به گونه ای که علاوه بر تسهیل فرآیند یادگیری فراگیران، کلاس شاد و جذابی را برای دانش آموزان مهیا کنند علاقه و نشاط ایجاد شده، دانش آموزان را به سوی فعالیت و تحرک سوق می دهد. فراگیران در این کلاس ها علاوه بر آموزش دروس مختلف، مهارت های مختلف زندگی به سبک جدید را فرا گرفته و نیاز های خود را برطرف می نمایند. این معلمان نسبت به سایر معلمان که به مهارت های نام برده توجه نمی کنند موفقیت شغلی، تحصیلی و اجتماعی بیشتری دارند و از محبوبیت خاصی برخوردارند.

واژگان کلیدی: تعلیم و تربیت، معلم حرفه ای ، دانش آموزان

فهرست

موضوع	صفحه
مقدمه	1
اهداف پژوهش	4
سوالات پژوهش	4
روش پژوهش	5
بحث اصلی و نتیجه گیری	5
سوال اول	5
سوال دوم	10
سوال سوم	20
سوال چهارم و پنجم	22
سخن آخر	28
منابع	31

امروزه نظام تعلیم و تربیت هر جامعه زیربنای توسعه ی اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی آن جامعه به شمار می رود و بررسی عوامل ترقی جوامع پیشرفته نشان می دهد همه ی این کشورها از آموزش و پرورش توانمند، موثر و کارآمدی برخوردارند. (سیف، 1380).

آموزش در عصر حاضر به شکل حیرت افزا دچار تغییر شده و به سبک مدرنیته پیش می رود و با شکل سنتی و کلیشه ای سنوات گذشته تفاوت چشمگیری کرده است به گونه ای که افرادی که از این سبک جدید محروم مانده اند قادر نخواهند بود پویایی و ترقی خود را به صورت مطلوب ادامه دهند و این معلم است که به عنوان عامل اصلی پیشرفت، موتور توسعه جامعه را شعله ور نگه می دارد. بنابراین تربیت معلمان یکی از عمده ترین مسائل پیش رو آموزش و پرورش در قرن 21 است که هدف از آن بهسازی آموزش برای دانش آموزان عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات می باشد.

در به وجود آمدن نظام آموزشی موفق و کارآمد عوامل متعددی دخیل هستند که معلمان یکی از مهم ترین آن ها محسوب می شوند. لذا وجود معلمانی خلاق، بصیر و آگاه نه تنها سبب پرورش و تربیت مطلوب دانش آموزان می شوند بلکه موجبات رشد و تعالی نظام آموزش و پرورش و جامعه را فراهم می آورند. با توجه به این نکته که امروزه تجدد به عنوان معیار زندگی مدرنیته، در تمام شئون زندگی جایگاه یافته است به گونه ای که رسیدن به موفقیت را وابسته به خود کرده است آموزش و پرورش به عنوان یک نهاد مهم و موثر بر کشور این ویژگی و خصوصیت را در خود نهادینه می کند تا از این طریق بتواند متناسب با جهان امروزی به پیشرفت و توسعه خود ادامه داده و از سایر ملل عقب نماند و همواره از مقبولیت و محبوبیت عمومی برخوردار باشد و معلمان به عنوان پرچم داران این نهاد، باید با استفاده از امکانات و تکنولوژی روز به تعلیم و تربیت مبادرت ورزند تا از این طریق بتوانند به آموزش هدفمند و مقارن با جهان مدرن بپردازند و دانش آموزان را برای زندگی و پیشرفت امروزی آماده نمایند.

تأثیر معلم و شخصیت او بر دانش آموزان و جامعه و پیشرفت آن دو قابل انکار نیست و به همان اندازه که دانش و تجربیات و مهارت های آموزشی معلم مهم می باشد، منش و شخصیت او حائز اهمیت است حتی برخی از مشخصه های ظاهری معلم مانند کیفیت و نحوه ی لباس پوشیدن و آراستگی او که تا حدودی بازتاب شخصیت اوست مورد توجه دانش آموزان قرار می گیرد و نهایتاً بر رفتار و سرعت و کیفیت یادگیری آنان موثر واقع می شود در بعضی از موارد به دلیل عدم تناسب روش تدریس معلم با شخصیتش نه تنها فعالیت های وی موثر واقع نمی شود بلکه سبب هدر رفتن وقت، هزینه و انرژی طرفین در فرایند تدریس می شود و سرنوشت و آینده ی دانش آموزان و جامعه

را دچار اختلال می کند. بنابراین حساسیت شغل معلمی به توازن حساسیت آینده دانش آموزان و جامعه است چرا که دانش آموزان موتور و نیروی محرکه جامعه هستند که پویایی و نوآوری و تعالی جامعه را رقم می زنند.

امروزه نظام تعلیم و تربیت معلمانی را می خواهد که چند بعدی باشند به این معنا که معلم باید علاوه بر تسلط و تبحر در مطالب آموزشی از ویژگی های خاصی برخوردار باشد تا بتواند متناسب با رشد و پیشرفت تکنولوژی نیاز های دانش آموزان را برطرف کرده و آن ها را برای زندگی در جامعه ای که دائما در حال تحول است آماده نماید و این مهم فراهم نمی شود مگر اینکه معلم علاوه بر مهارت های دانشی از توانایی ها و خصوصیات مبرم زمانه برخوردار باشد. لذا حرفه ی معلمی دیگر فقط با کسب دانش تحقق نمی یابد بلکه معلمی، حرفه ای است که هر آن چه دانش آموز و زندگی او به آن نیاز دارد را باید دارا باشد تا بتواند موفق و مفید واقع شود و به معلم حرفه ای و ایده آل نایل آید.

اساسا هدف از شغل شریف و مهم معلمی پرورش و بارور کردن کودکان برای ایفای نقش موثر خود در زندگی است که این نقش می تواند به صورت فردی یا اجتماعی باشد لذا معلم باید دانش آموزان را در زمینه های مختلف فردی و جمعی آماده نماید معلم باید همراه سواد خوانداری، سواد رفتاری و سواد رسانه ای را به دانش آموزان آموزش دهد و در عین حالی که به تشکیل شخصیت دانش آموز می پردازد امید و اعتماد به نفس را به او القا نماید و دانش آموزان را از تحجر و تجدد های پوچ و بی مغز زمانه مسون دارد و آن ها را به فکر و کنجکاوی سوق دهد و شهروندانی مطلوب و کارآمد پرورش دهد که با پایبندی به ارزش ها و آموزه های معنوی و رعایت حقوق جمعی و برخورداری از روحیه کار و خستگی ناپذیری و حس تعهد و مسئولیت پذیری بستر رشد و پیشرفت جامعه را پی ریزی کنند.

در پژوهش عابدی (1382) سطوح سه گانه آرمانی، رسمی و تجربه شده برنامه درسی تربیت معلم را مورد بررسی قرار داده و مجموعه توانایی ضروری تدریس را در چهار مقوله کلی جلب و حفظ توجه، ارائه درس، ارزشیابی و کلاس داری دسته بندی کرده است و نتایج بررسی برنامه های تربیت معلم نشان داد که کتب تربیتی به صورت گذرا به مواردی از مهارت های تدریس اشاره کرده است و فارغ التحصیلان آن مراکز به دلیل ضعف برنامه و کتب درسی و سایر شرایط به مرحله اجرا در نیامدند.

در پژوهش مرتضی طاهری و همکاران (1392) با موضوع کاوش فرآیند توسعه حرفه ای معلمان در مراکز تربیت معلم ضمن مصاحبه فردی با 11 نفر از مدرسان و مدیران با 5 گروه از معلمان دوره

ابتدایی و راهنمایی این مراکز مصاحبه گروه های کانونی به عمل آمد و در آخر راهبرد هایی برای بهبود فرآیند توسعه حرفه ای معلمان در مراکز تربیت معلم ارائه شده است.

هدف از این تحقیق این است که بدانم از میان دروس و واحد های آموزشی های ارائه شده از ترم یک تا هفت در رشته علوم تربیتی چه مطالبی را یاد گرفتم و دریافت هایم از واحد های گذرانده چه بوده است هم چنین آگاهی یافتن از وضعیت یک معلم حرفه ای در شرایط ایده آل و اینکه من موجود با یک معلم حرفه ای چه مقدار فاصله دارد و در آخر هم روشن کنم برای اینکه به یک معلم حرفه ای تبدیل شوم چه تغییرات و توانایی هایی را باید در خود به وجود بیاورم.

هدف های پژوهشی عبارتند از:

- 1- دلایل علاقه مندی به شغل معلمی و بیان مختصر دوران تحصیلی خود
- 2- مشخص کردن دروس و واحد های آموزشی گذرانده از ترم یک تا هشت و شناسایی دریافت ها و یادگیری های من از دروس و واحد های گذرانده از ترم یک تا هشت
- 3- شناسایی ویژگی ها و خصوصیات معلم حرفه ای و ایده آل در وضعیت کنونی
- 4- مشخص کردن فاصله من موجود با معلم حرفه ای و ایده آل در وضعیت کنونی
- 5- ارائه راهکارهایی برای جبران این فاصله

سوالات پژوهش عبارتند از:

- 1- مهمترین دلایل من برای انتخاب شغل معلمی چه بوده است. دوران تحصیلی من کجا و چگونه سپری شده است
- 2- چه دروس و واحد های آموزشی از ترم یک تا هشت گذرانده ام؟ و دریافت و یادگیری های من از دروس گذرانده از ترم یک تا هشت چیست؟
- 3- خصوصیات و ویژگی های معلم حرفه ای و ایده آل در وضعیت کنونی چیست؟
- 4- چه میزان فاصله بین من موجود با معلم حرفه ای و ایده آل در وضعیت کنونی وجود دارد؟
- 5 راهکارهای من برای جبران این فاصله چیست.

روش پژوهش:

روش پژوهش کیفی و از نوع پژوهش روایتی است. پژوهش روایتی یک راهبرد پژوهشی است که پژوهشگر به کمک آن زندگی افراد را مطالعه می کند و از یک یا چند نفر می خواهد که داستانهای زندگی خود را بیان کنند. سپس، این اطلاعات توسط پژوهشگر به صورت روایت زمانی بازگویی یا بازسازی می شوند. در پایان روایت مورد نظر، پژوهشگر دیدگاههای زندگی شرکت کننده را با دیدگاههای زندگی خود در قالب روایت جمعی (مشترک) تلفیق می کند (کلاندینین و کنلی، 2000).

کرسول (2012) معتقد است اصطلاح روایی از فعل « روایت کردن » یا « بیان کردن » (مانند داستان) با جزئیات « می آید. در طرح های پژوهش روایی محققان زندگی افراد را شرح می دهند، داستان هایی را در مورد زندگی مردم جمع آوری و بیان می کنند، و روایت های تجربیات فردی را می نویسند. روایت، به عنوان گونه متفاوت تحقیق کیفی، به طور خاص بر مطالعه فرد خاص، جمع آوری داده ها از طریق جمع آوری داستان، گزارش تجربیات فردی، و شرح هدف آن تجربیات برای فرد توجه دارد.

همچنان که از نامش پیداست روایت و داستان گویی مهمترین مشخصه ای این روش پژوهشی است. روایت و داستان با همه ی ویژگی های خاصی که دارند. بحث توالی بین رخدادها. بحث زمانمندی، آغاز و میانه و پایان داشتن. روابط علی مورد نظر در داستان و ...

بحث اصلی (یافته های پژوهشی) و نتیجه گیری:

سوال اول

1- مهمترین دلایل من برای انتخاب شغل معلمی چه بوده است. دوران تحصیلی من کجا و چگونه سپری شده است؟

بدون شک مهم ترین دلیل هر فردی برای ورود به شغل، علاقه و شوق نسبت به آن حرفه است چرا که ورود بدون علاقه موفقیتی در پی نخواهد داشت و این امری کاملاً روشن است.

هر انسانی با ورود با حرفه ای خاص به دنبال موفقیتی است تا رضایت خود و دیگران را فراهم آورد و توانایی ها و استعداد های نهفته خود را در آن زمینه به عرصه ظهور رساند و این علاقه و اشتیاق درونی فرد است که او را به سمت شغل خاصی هدایت می کند و به تزیین جنبه های مختلف شغل پرداخته و سختی های آن را خاطراتی می

داند که که با مرور آن تبسم مرموزی را در چهره هویدا می کند. آری معلم بدون علاقه معلم نمی شود و این خداوند است که بین مخلوقاتش بهترین ها را برای بهترین کردن مخلوقاتش بر می گزیند اوست که درونشان را به تلاطم و تکاپو و میدارد که خود را از فکر کودکان رها نمی سازند و همواره به دنبال مهیا ساختن محیطی شاد و پربارند.

امروزه یکی از دغدغه های جوانان از تحصیل، رسیدن به محیط اشتغال و فعالیت است و از آن جایی که در شغل معلمی ضمانت شغلی وجود داشت این نوید را به فراگیران این حرفه می داد که پس از کسب مهارت و توانایی در این زمینه مستقیم وارد عرصه آموزش و پرورش می شوید و نتایج زحمت هایت را خواهی دید. تضمین اشتغال یکی از موارد مهمی است که همواره بعد از علاقه مطرح شده و در ورود به شغل بسیار مورد توجه قرار می گیرد.

از دیگر علل این شغل مزایایی است که برای محصلین این حرفه آماده کرده بود می توان نام برد که می تواند زمینه و بستر مناسب را برای معلمان نسل آینده آماده می کند دانشجو معلمان از این طریق می توانستند وسایل، مواد و تجهیزات لازم آموزشی را برای کار و حرفه خود آماده کند و خود را برای آموزش نوین آماده کنند و مهارت ها لازم را کسب کرده و به شیوه تدریس نوین با امکانات مدرن بپردازند.

ظهور مکتب های نو ظهور و تجدد های سست و بی مغز زمانه کم کم ذهن نوجوانان و جوانان را به خود و می داشت و تفکراتی را که با تضاد های ارزشی ما هم سو بود زمینه مناسبی را برای از بین بردن فرهنگ اصیل ما آماده کرد. اما تمام تلاش ما و کسانی که این دغدغه در آن ها دیده می شد در دانشگاه و برخی محافل فرهنگی و دینی رویت شد ولی توجهی به کانون اصلی که می توانست تمام این شیطنت های زیرکانه را منهدم ساخته و آن ها را نابود سازد نشد و این همان دوران کودکی است که باید با ورود کودک به مدرسه بدان پرداخته می شد اما به هر علتی مورد بی توجهی قرار گرفت. با مستحکم کردن زیر بنا و پایه های یک ساختمان است که می توان امنیت آن را تامین کرد لذا این مهم را احساس کرده و تصمیم به آماده کردن خود برای آیندگان کردم.

ما در آستانه پیچ بزرگ تاریخی هستیم که از نقطه شروع بسیار می گذرد و احساس نیاز و حامی و رویت حق در جهان امروز بسیار خود را نشان می دهد ما در نزدیکی بزرگترین رخداد تاریخ بشری هستیم که در آن قوم ضعیف به خاطر بی عدالتی، امید نوشیدن عدالت را استشمام می کند آری در حوالی آمدن موعودی هستیم که مسیح با او همراه شده و هدف آن رسیدن به عدالتی و صلحی است که به معنای خاص کلمه بدون هیچ سفسطه و مکرری به همه هدیه داده شود و استضعاف رخت بر بندد و امید به برپایی صلح و عدالت همواره ما را به حرکت وادار می داد چه زیباست روزی که صلح بر جهان سیطره یابد و انسان ها با عدالت جهانی به اوج کمال برسند و زندگی را درک کنند و آن را تجربه نمایند. ما به عنوان زمینه چینان و آماده سازان این واقعه اعلام حضور کرده و برای رسیدن به آرمان های آن واقعه لباس خدمت را بر تن می کنیم به تربیت نیرو مناسب برای آن داوطلب

شده ایم باشد که با پرورش این سرمایه های خود دادی آرمان های دینمان را تحقق بخشیم و داعیان اسلامی را برای دوست داران حق آماده نماییم.

من در سحرگاه دوشنبه 10 تیر ماه 1374 در سرزمین زیبا رودان پا به عرصه وجود گذاشته و زندگیم را آغاز کردم زندگی که بوی عشق به حق در آن به خوبی استشمام می شد.

دبستان را در مدرسه شهدای کربلا به خوبی و توام با موفقیت های گوناگون به اتمام رساندم و برای ادامه تحصیل در آزمون نمونه دولتی شرکت کردم. پس از موفقیت در آزمون ورودی دوره سه ساله راهنمایی را در مدرسه نمونه دولتی دکتر حسینی گذراندم در این مدرسه موفقیت های علمی و فرهنگی در خور توجهی برای خود رقم زدم و جز دانش آموزان فعال و شایسته مدرسه ذکر می شدم خاطرات دوره راهنمایی بسیار شیرین و به یاد ماندی است مسابقات علمی و فرهنگی که بین مدارس را نمی توان فراموش کرد من در تابستان ها این سه سال همیشه به مسافرت و دیدن شهر های مختلف مثل مشهد، شیراز، اصفهان، کرمان و برای اولین بار در دوره راهنمایی بود که به شلمچه سفر کردم. دبیرستان را در مدرسه نمونه دولتی علامه امینی شروع کردم با انتخاب رشته نظری علوم تجربی سه سال دیگر مهمانی در مدرسه نمونه دولتی علامه امینی را برای خود برگزیدم با فعالیت در قسمت های مختلف علمی و فرهنگی موفقیت های مختلفی را برای خود و مدرسه در سطح شهرستان، استان و کشور رقم زدم. دوره دبیرستان بسیار مهم و توام با خاطره بود خاطراتی که گاهی لرزه بر جسم های سست می اندازد ولی روح های متعالی را به پرواز وا می دارد تا همت خود را به عرصه تماشای دیگران گذارند خاطراتی که تبسم رندانه ای را در چهره نقش می بندد تا حکایت های گذشته را باری دیگر برایم زنده کند و امید به آینده پرعلاقت و زیبا را در گوش هایم نجوا کند. دوره متوسطه را با تمام تلخی های غسل گونه اش و شیرینی های به یادماندنی اش را در کوله پشتی امانت به عاریه گذاشته ام.

من در 25 بهمن سال 1392 رسماً به رشته علوم تربیتی پردیس شهید بهشتی بندرعباس وارد شدم در ابتدا دانشجویان جدید را طبق لیست تعیین شده به خوابگاه ها راهنمایی می کردند من همراه دوستم حمید چکاو در خوابگاه 16 قرار گرفتیم صبح روز بعد ما به کلاس رفته و با دانشجویان جدید و اساتید آشنا شدیم. در جلسه ای که یک شب با حضور دانشجویان برای آشنایی با سرپرست و حراست دانشگاه برگزار شد اعضای خوابگاه ها دوباره عوض شدند و در خوابگاه ما 4 تغییر رخ داد نهایتاً بچه ها خوابگاه ما (به ترتیب الفبا) عبارت بودند از عبدالله بخششم-مصطفی بقایی-احمد جعفری زاده-یونس جغیده-حمید چکاو-فاروق حسینی-رضا ذاکری-محمد رنج دان-احمد عبدالله پور که همه دانشجویان خیلی خوب و فعال و با استعدادی بودند و چون از شهرستان های مختلف استان بودند من حس خیلی خوبی نسبت به آن ها داشتم و تفاوت ها و سلیقه های مختلف را دوست دارم. چند روز بعد در برد آموزشی لیست دانشجویان جدید الورد و گروه آنان را قرار دادند من بر خلاف تمام

دانشجویان دیگر در گروهی قرار گرفتم که بچه های خوابگاه 16 در آن نبودند لذا فقط با تعداد انگشت شماری از بچه های آن کلاس ارتباط داشتم.

ما در خوابگاهمان دو به دو همشهری بودیم به جز دو دوستم، فاروق که اهل گاوبندی و محمد که اهل خمیر بود. ما خوابگاه کاملی داشتیم چرا که از هر انگشت بچه های خوابگاه یک هنر می بارید و هر کدام از بچه ها در زمینه خاصی مهارت و توانایی داشتند هم از نظر علمی، دینی، ورزشی، تکنولوژی و هنری.

بهترین رتبه علمی ورودی 92 را یکی از بچه های خوابگاه ما کسب کرده بود و جز دانشجویان برتر رشته خود در دانشگاه بود که با علاقه دست به انتخاب رشته زده بود هم چنین این خوابگاه چندین دبیرکانون فرهنگی، دبیر انجمن های ورزشی و شورای صنفی به دانشگاه تقدیم کرد و آن ها در حوزه خود فعالیت های ارزنده ای انجام دادند علاوه بر آن چند نفر از بچه های خوابگاه ما در مسابقات کشوری و ملی توانستند درخشش خیره کننده ای داشته باشند.

بچه های این خوابگاه کار طراحی و آماده کردن نشریه دانشگاه را برعهده گرفتند و برای اولین بار نشریه درست کردند یکی از بهترین مجری های دانشگاه از خوابگاه 16 بود که مراسمات مختلف فرهنگی را برگزار می کرد و دو شاعر این خوابگاه برای مراسمات مختلف شعر های جالبی را می سرودند و همواره مورد استقبال و حمایت سایر دانشجویان بودند و نیمی از بچه های این خوابگاه حافظ قرآن هستند که برخی از آن ها در مناطق خود کلاس قرآن برگزار می کنند و به بچه ها قرآن یاد می دهند البته ناگفته نماند که سه تا از بچه های این خوابگاه متاهلند. من از بودن در کنار این بچه ها بسیار خوشحال بوده و معتقدم که خوابگاه 16، بهترین خوابگاه در زمینه های مختلف است که همواره این مهم را در زمان های مختلف ثابت کرده است.

در اواخر ترم یک دکترمونوچهر ضیایی که از نیرو های بومی استان (اهل شهرستان رودان) بود به عنوان رئیس جدید پردیس انتخاب شدند و به مجهز کردن خوابگاه و وسایل رفاهی و آموزشی و ورزشی پرداختند و دانشگاه تغییرات خیلی خوبی پیدا کرد. مجهز کردن خوابگاه، تجهیز کارگاه رایانه و کافی نت دانشجویی، تهیه زمین چمن مصنوعی، بهبود وضعیت تغذیه و آب سرد کن ها در محوطه، برقراری وای فای با حجم معین از جمله این تغییرات بودند.

ما در کنار کلاس های آموزشی به کارگاه ها و نشست های مختلف علمی و فرهنگی می رفتیم که خود دانشجویان آن ها را برگزار می کردند هم چنین مسابقات فرهنگی و ورزشی فضای رقابتی نفس گیری بین دانشجویان ایجاد کرده بود که توجه همه را به خود جلب کرده بود من همیشه در مسابقات فرهنگی شرکت کرده و رتبه مورد نظر خود را به دست می آوردم و سایر دانشجویان را به شرکت در مسابقات و فعالیت های فرهنگی دعوت می کردم.

اردو های مختلفی که به وسیله دوست و هم خوابگاهیم فاروق دبیر کانون ایرانگردی ترتیب داده شد به خصوص در ترم شش حس خوبی را در بچه ها به وجود آورده بود و خاطرات آن موجی از شادی و نشاط را در دانشگاه ایجاد نمود. هم چنین برگزاری دوره های آموزشی و فرهنگی کشوری که معمولا در تابستان ها برگزار می شد مهارت های مختلفی را به دانشجویان یاد می داد من در برخی از دوره ها شرکت کردم که اساتید برجسته ای به فراگیران آموزش می دادند و فضای مباحثه ای خوبی در آن برقرار بود. دوستم احمد (هم خوابگاهی) دبیر انجمن های ورزشی را بود طی هر ترم مسابقات را در رشته های مختلفی برگزار کرده و جو رقابت و هیجان خاصی را در دانشگاه به وجود می آورد.

من مانند برخی از دانشجویان در کنار دانشگاه به کلاس های آموزشی دیگری که توسط موسسات مختلف بندر مثل آموزش زبان خارجه، مهارت های کامپیوتر، فیلم و سینما و نقد فیلم، ورزشی و... برگزار می شد با توجه به علاقه ای که داشتند شرکت می کردند و به کسب و ارتقا مهارت های مختلف خود می پرداختند. برخی هم به صورت مستقل به کار پژوهشی متناسب با رشته خود پرداختند و مقالات مختلفی را به همایش های ملی و بین المللی فرستادند که به صورت ارائه حضوری و چاپ پوستر مورد پذیرش قرار گرفت و از کتاب خانه دانشگاه برای مطالعه کتب مربوطه استفاده می کردند مسئول کتاب خانه هم همکاری لازم را در این زمینه انجام می داد من در این خصوص در دانشگاه فعالیت های خوبی انجام داده و در مراسم هفته پژوهش سال 95 به عنوان پژوهشگر برتر شناخته شدم.

طی سال هایی که مدیریت کانون سبک زندگی ایرانی اسلامی و کانون انشا و نویسندگی را بر عهده داشتم فعالیت های مختلفی فرهنگی و علمی مثل مراسم، کارگاه و بازدید را برای دانشجویان آماده کردم کارگاه راه های کشف و شکوفایی استعداد دانش آموزان آخرین کارگاهی است که من در 23 اردیبهشت 96 با حضور دکتر فرشیده فتحی برگزار کردم و مورد استقبال دانشجویان شرکت کننده قرار گرفت در آخر هم برای دانشجویان شرکت کننده گواهی حضور در کارگاه آموزشی صادر کردم .

علاوه بر آن جشنواره فیلم رشد که چندین دوره آن به وسیله دانشگاه فرهنگیان برگزار می شد دانشجویان زیادی را به خود جذب می کرد و طبق درخواست دانشجویان، برنامه منظمی را برای حضور تمام دانشجویان در طول دوره برگزاری این جشنواره تنظیم شد من در این جشنواره شرکت کردم بیشتر فیلم های کوتاه و بومی به اکران شد به نظر من برخی فیلم ها از کیفیت خوبی برخوردار بودند و برخی هم چندان جذاب برایم نبود اما هر کس سلیقه خود دارد و من فقط نظر خودم را بیان می کنم.

بسیج دانشجویی هم با دستانی پر از برنامه های مختلف فرهنگی، ورزشی و تفریحی و معنوی همیشه حرفی برای گفتن داشت و مسابقات کتاب خوانی را برگزار می کرد من در این مسابقات یک بار سوم و دفعه بعد اول شدم.

اردو های جهادی، راهیان نور، حلقه صالحین، طرح ولایت استانی و کشوری، جلسات قرآن و عترت، مسابقات مقاله نویسی، پخش فیلم، جشن های ملی و دینی و... از دیگر برنامه های اجرایی توسط بسیج دانشجویی بود که همواره دانشجویان را به سمت بسیج سوق میداد و رضایت دانشجویان را بدست می آورد. انجمن اسلامی نیز معمولاً برنامه تربیون آزاد را با موضوعات مختلف برگزار می کرد کارگاه ها و تهیه مجله با عنوان ترنج از دیگر کارهای این انجمن بود.

بچه ها اکثراً برای مطالعه و آماده کردن ارائه خود به اتاق مطالعه می رفتند و زمانی را برای مطالعه تعیین می کردند من اتاق مطالعه کمتر می رفتم چون راحت نبودم اما بیشتر در کتاب خانه دانشگاه بودم زیرا هم محیط خوبی بود هم به کتاب های مختلف دسترسی داشتم اما گاهی هم برای مطالعه کتاب های غیر درسی به کتاب خانه می رفتم.

این ها از جمله برنامه هایی بود که من در آن شرکت می کردم و وقت خود را با توجه به علاقه ای به آن برنامه اختصاص می داد. علاوه بر آن ها من گاهی اوقات با بچه ها پیاده روی تا ساحل می رفتم و شام را آن جا میل می کردیم گاهی اوقات به بوستان گل ها می رفتم و حال و هوایی عوض می کردیم سید مظفر از دیگر مکان هایی است که به آن جا سر می زدیم و از بوستان انتظار دیدن کرده و کتاب و وسایل مورد نیاز خود را تهیه می کردیم و برخی شب ها با بچه ها بیرون رفته و نون کنجی با دوغ سنتی می زدیم.

سوال دوم

2- چه دروس و واحد های آموزشی از ترم یک تا هشت گذرانده ام؟ و دریافت و یادگیری های من از دروس گذرانده از ترم یک تا هشت چیست؟

طراحی واحد یادگیری

در این درس به شرح روشن و دقیق یک درس برای بسط یک موضوع که در آن مفاهیم، مهارت ها و ارزش های خاصی ارائه می شود مورد توجه قرار دادیم. ما باید به طراحی یک واحد درسی که مورد غفلت و بی توجهی قرار گرفته یا به شکل ضعیف و غیر مطلوب در کتب در نظر گرفته شده است اقدام کرده و علت و چرایی انتخاب محتوا (موضوع)، چگونگی طراحی درس و چستی آن را در دوره ابتدایی مورد بررسی قرار می دادیم و متناسب با نیاز دانش آموزان ارتباط آن را با دروس قبل و بعد، شیوه های تدریس، نقش معلم، نحوه ارزشیابی، تعریف و توضیح موضوع درس، بیان اهداف کلی و جزئی درس را مشخص می کردیم.

درسی که ما طراحی کردیم با عنوان "نخل ها ایستاده می میرند" به معرفی درخت نخل، فراورده های خوارکی، صنایع دستی، اهمیت اقتصادی درس همراه فرهنگ و بوم مردمان حول نخلستان ها را بیان می کرد. اهمیت و

ضرورت این درس به خصوص در استان هرمزگان مشخص است و از آن جایی که بنا بر اختصار است چند مورد از اهمیت و ضرورت این درس را یادآور می شویم که عبارتند از :

۱-درخت نخل از زمان های بسیار قدیم برای مردم جنوب اهمیت به سزایی داشته و زندگی مردم هرمزگان ارتباط و وابستگی تنگاتنگی با درخت نخل ایجا کرده چه از حیث معیشت و چه از حیث فرهنگ که نمود فرهنگی آن هنوز هم به قوت سابق خود پابرجاست و می توان درخت نخل را یکی از قطعات پازل تاریخ و فرهنگ بومی مردم این منطقه دانست.

۲-با توجه به اهمیت درخت نخل برای مردم جنوب،واژه ها و اصطلاحات خاصی برای آن ایجاد شده است اما عدم آگاهی و ضعف آن در نسل نو ضرورت توجه به این درس واصطلاحات محلی را نمایان می کند.

۳-خرما که میوه درخت نخل است یکی از مفید ترین و سالم ترین غذاهای جهان است این درس می تواند دانش آموزان را نسبت به مصرف این ماده غذایی مقوی تشویق و ترغیب کند و نیاز های جسمی آنان را در دوره رشد تامین نماید.

ارتباط طولی و عرضی این درس را در کتب دوره ابتدایی مورد نقد و بررسی قرار داده و متناسب با درس برای فراگیران آزمون عملکردی و فعالیت ارزشیابی تعیین نمودیم.شیوه ارائه و نوع تدریس شایسته ای برای این درس فراهم کرده و از تصاویر و کلیپ های بومی و محلی صنایع دستی مهم استان سخن به میان آورده و با نقشه مفهومی به آن خاتمه دادیم.

مدیریت و برنامه ریزی کلاس های چند پایه

در این درس پس معرفی از کلاس های چند پایه به مدیریت و ابعاد آن پرداخته شد و این که معلم چگونه می تواند در این کلاس که دانش آموزان پایه های مختلف حضور دارند نظم و سازماندهی مطلوبی ایجاد نماید به گونه ای که یادگیری فراگیران در دروس مختلف تسهیل شود و رابطه دوستانه بین دانش آموزان پایه های مختلف به وجود آید.

علاوه بر آن ما با دو طرح درس برای دانش آموزان این کلاس آشنا شدیم.طرح درس محوری و گروهی دو شیوه برای کنترل کلاس و آموزش دروس برای پایه های مختلف در کلاس های چند پایه است.در این درس ما به بررسی ارتباط افقی و عمودی کتاب ها پرداخته و آن را در قالب جدول اهداف مشترک آماده کردیم.تنظیم برنامه هفتگی و پخش محور های اصلی تدریس در طول هفته برای پایه ها از دیگر فعالیت هایی است که ما طبق ساعت

واحد های درسی و تعداد محور های اصلی و خود آموخت های مشخص شده در طول هفته برای پایه های مختلف، انجام دادیم.

در این واحد درسی ما به صورت مستقیم از یک مدرسه چند پایه بازدید کرده و محیط و جو حاکم بر این نوع کلاس ها را تجربه کردیم. در این بازدید معلم از ما خواست که در یک زنگ طبق روش ها و مطالبی که یادگرفتیم به این دانش آموزان تدریس کنیم. من داوطلبانه یک زنگ کامل با دانش آموزان مختلف به فعالیت های آموزشی پرداختم. در این زنگ من روش محوری را برای تدریس انتخاب کردم که طی آن با قرار دادن پایه های اول و سوم به عنوان محور اصلی، به تدریس مفهوم جمع و نشانه آن برای دانش آموزان پایه اول و تدریس مفهوم ضرب بر اساس مفهوم جمع برای دانش آموزان پایه سوم مبادرت ورزیده و پایه های چهارم، پنجم و ششم را با دادن فعالیت خاص پایه آن ها به عنوان خود آموخت برگزیدم. پس از پایان تدریس با استقبال مثال زدنی معلم این پایه مواجه شدم که خود اصلاً توقع چنین تقدیر و تشکری را نداشتیم. در زنگ بعدی یکی دیگر از دوستان تدریس را برعهده گرفت و آن روز به این شکل به پایان رسید. بازدید دیگری از مدرسه شهید داشته جهت آشنایی با مدیریت مدرسه و سایت های ارزشیابی توصیفی و سایر فعالیت هایی که در مدرسه صورت می گیرد انجام گرفت.

اخلاق حرفه ای معلم

در این واحد درسی ابتدا به تعریف های مختلف اخلاق که توسط شخصیت های جهانی مطرح شده پرداخته سپس آنان را مورد نقد و بررسی قرار دادیم و با مکتب ها و نظریه های مختلف آنان مثل نظریه عاطفی، ارادی، وجدانی، زیبایی، پرستش، شخصیت (ملکه نفسانی)، طبیعت، تعالی و کمال آشنا شدیم و به نقد و بررسی نظریات پرداختیم. سپس کارکرد اخلاق را بیان کرده و آن را با مقررات اداری و اجتماعی مقایسه کردیم اصول و ضوابط و روابطی که معلمان با آنان مواجه می شوند را معرفی کرده و به بیان مصادیق آنان پرداختیم تا باید و نبایدهایی که معلم در محیط تعلیم و تربیت به شکل جزئی و کلی با آن مواجه می شود را مورد ارزیابی قرار دهیم. اصل مسئولیت پذیری، احترام ورزی به حرفه و شخصیت معلم، عشق ورزی به حرفه معلمی، همکاری و مشورت، احتیاط در امور مالی، صداقت در روابط حرفه ای، تواضع و فروتنی، انصاف و عدالت، چشم پوشی مدارا و مهربانی، امانت داری، اصالت منفعت و رشد واقعی دانش آموز و خیر خواهی از جمله اصولی است که مطرح و مصداق های آنان را مورد توجه قرار دادیم.

در این درس استاد مربوطه ابتدا برگه ای را به دانش جویان داده و قبل از تدریس یک موضوع آن را به صورت سوالی مطرح کرده و از دانش جویان می خواست که نظر خود را در این باره بنویسند و این را به عنوان بخشی از

نمره ی پایانی در نظر گرفته بود. به طور کلی این درس و استاد آن یکی از فعال و جذاب ترین واحد های پیش روی ما در ترم هفتم بود که یادگیری واقعیات اخلاق معلم حرفه ای بیش از هر چیزی توجه دانشجویان را به خود جلب کرد و آنان را برای برخورد های مختلف و توقعات نابجای محیط و رفتار های پسندیده و مقبول اجتماعی واکسینه کرد تا دیگران را با جایگاه واقعی معلم حرفه ای آشنا نماید، باشد تا بدانند شان معلمان آینده هم چون شان علم متعالی و مقدس است و بدانند گوهر آفرینش را باید به معلم تقدیم کرد زیرا که کسی را توان کسب این مهم را ندارد جز معلم.

کارورزی 1

این اولین کارورزی ما در بهمن ماه بود در جلسه اول خانم امانی مطالبی درباره کارورز و کارورزی بیان کرده و به سوالات دانشجویان پاسخ داد سپس دانشجویان را به دو گروه تقسیم کرد. من در گروه اول شیفت صبح و گروه دوم به صورت چرخشی بود. بنابراین ما همراه خانم امانی به مدرسه شهید کلانتری واقع در جهانبار رفتیم و من پایه چهارم این مدرسه را انتخاب کردم. خانم جعفری نماینده معلم ها و معلم این کلاس بود ایشان از روز اول یک سری توضیحاتی از وضعیت خانوادگی و مشکلات برخی دانش آموزان به من دادند و بیان کردند در برخورد با آن ها دقت کنم.

در این کارورزی کار ما فقط مشاهده بود و استاد امانی در این مورد به معلمین مدرسه صحبت کرده بود. من مشاهدات خود را در دو حیطه فرآیند عاطفی_روانی و فرآیند آموزشی مدون نمودم که محور های اصلی این دو به ترتیب عبارتند از:

1- فرآیند عاطفی - روانی

- الف) رابطه عاطفی بین معلم و دانش آموز
- ب) رابطه عاطفی بین دانش آموزان با یکدیگر
- ج) روابط عاطفی بین معلم و مدیر
- د) درک حالات عاطفی و روانی دانش آموزان
- ه) برنامه ریزی برای جو مثبت و سازنده کلاس

2- فرآیندهای آموزشی

الف) راهبردهای آموزشی

ب) سازماندهی تکالیف

ج) میزان درگیری دانش آموزان

کارورزی 2

ما در کارورزی 2 باید شش مسئله در دانش آموزان شناسایی و برای آن ها راهکار طراحی می نمودیم سپس نتایج حاصل از اقدامات انجام شده را بیان می کردیم هم چنین به تحقیقاتی که در این زمینه صورت گرفته بود اشاره کرده و نتایج آن ها را یاد آور می شدیم. این مسئله ها می توانست در زمینه آموزشی باشد یا ناهنجاری و اختلالات کودکان. شش مسئله ای که من مورد نقد و بررسی قرار داده و برای آن ها راهکار طراحی کردم به ترتیب عبارتند از: بیش فعالی، حواس پرتی، کند نویسی، نارساخوانی، پرخاشگری، کسر. که از این میان سه مسئله کند نویسی، نارساخوانی و کسر جز مسائل آموزشی و بیش فعالی، حواس پرتی و پرخاشگری در زمره مسائل ناهنجاری و اختلال قرار می گیرند.

مدرسه صنعتی در محله نایبند بندرعباس مدرسه انتخابی برای این کارورزی بود. خانم امانی (استاد کارورز) در این مدرسه حضور پیدا می کرد و از روند فعالیت های ما مطلع می شد و راهنمایی ها و نظرات خود را در خصوص مسائل مختلف بیان می کرد و همکاری مسئولین مدرسه را برای ما در اقدامات پیش رو جلب می نمود.

کارورزی 3

این کارورزی در حقیقت ادامه روند کارورزی 2 بود که می بایست 4 مسئله دیگر را مورد ارزیابی قرار داده و در این زمینه فعالیت می کردیم اما من این ترم بیشتر روی مسائل آموزشی تمرکز کردم زیرا حجم انبوه مطالب و نزدیکی امتحانات پایان سال در کنار گرمای مثال زدنی بندرعباس مسائل آموزشی را در اولویت قرار می داد.

طبق پیگیری ها و صحبت هایی که با معلمان در پایه پنجم داشتم به این نتیجه رسیدم که درس ریاضی مشکل اساسی بچه های پایه پنجم است و استرس و نگرانی قبولی در این درس ابتدا سراغ خود دانش آموزان رفته است. ضرب، تقسیم، عدد مخلوط و زاویه چهار درس مهم و قابل توجه که ضعف و کج فهمی دانش آموزان در آن واضح بود مسائل انتخابی من هستند. من برای هر کدام از این موارد وقت گذشته و حتی چهارشنبه ها که وقت آزاد داشتم با هماهنگی معلم به مدرسه رفته و در نماز خانه یا کلاس با دانش آموزان کار می کردم. حبیب، علی، علی

رضا، محمد، حسام، متین و امین دانش آموزان مورد نظر از سه کلاس پنجم مدرسه صنعتی بودند(من به جای یک کلاس پنجم، کل پایه های پنجم مدرسه را بررسی کردم). ما با آن ها از ابتدا شروع کردم تا از این طریق هم آموزش جامع و کامل داده و هم کج فهمی آنان را برطرف کنم که خوش بختانه انتخاب درستی بود و شیرینی آن را به دانش آموزان و معلم آنان چشاندیم. من کل آن ترم را به این دانش آموزان اختصاص دادم و برای آموزش آن ها وسایل و تجهیزات آموزشی تهیه کرده و با خود به مدرسه می بردم تا آموزش جذاب و هدفمند را برایشان به ارمغان آورم. در پایان هر جلسه تکالیفی به آنان داده و از معلم می خواستم جلسات بعدی آنان را مورد ارزیابی و بازبینی قرار دهد و خود بازخورد آن را از معلم جویا شده و برای مراحل بعدی برنامه ریزی می کردم. استاد مربوطه هم در این زمینه همکاری لازم را انجام دادند.

کارورزی 4

تدریس در کلاس، با این کارورزی آغاز شد و استاد راهنما دانشجویان را در این کارورزی به تدریس دروس مختلف با هماهنگی معلم مکلف می کند(در این کارورزی، استاد این درس من عوض شد). من در این کارورزی برای تدریس درس های مختلف وسایل و ابزار آماده کرده و با خود به کلاس می بردم به عنوان مثال برای تدریس رقم صدگان و اعداد سه رقمی جدول ارزش مکانی ساخته و همراه یکی و بسته های ده تایی و صدتایی، کش(برای بسته بندی) و کبریت(به عنوان چوب خط) با خود به کلاس آوردم یا برای تدریس روز و شب در علوم چراغ قوه، توپ و کره جغرافیایی تهیه کردم. من بین دانش آموزان مسابقه برگزار کرده و گروه برنده را مورد تشویق قرار می دادم. در درس جمله نویسی، پس از اینکه بچه ها جملات خود را خواندند به بهترین جمله ها جایزه دادم یا در پرسش کلاسی یا روخوانی قرآن با تقویت کننده ها دانش آموزان را به تلاش و کوشش سوق داده و در آخر زنگ جایزه و هدیه ای که قولش را داده بودم به دانش آموزان تقدیم کردم. استاد نیز مرتب به ما در مدرسه سر می زد و روند تدریس و فعالیت های ما را پرس و جو می شد و مطالب لازم را بیان می کردند.

طراحی آموزشی

در این واحد درسی پیرامون مفهوم ارزشیابی و سنجش، انواع ارزشیابی های در تدریس، پیش آزمون، هدف های آموزشی، طبقه بندی هدف های آموزشی، الگوی طراحی آموزشی، اهداف عملکردی مطالبی بیان شد و متناسب با آن برای برخی موارد مثل انواع اهداف و طبقه بندی آنان و انواع ارزشیابی کارهای عملی به صورت انفرادی و گروهی انجام گرفت. هم چنین در کلاس چند مقاله طراحی آموزشی از آقای فردانش مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت. استاد نیز آخر ترم از ما خواست که به روش ایفای نقش و بدیعه پردازی طرح درس آماده کنیم.

روش تحقیق و آمار

کتاب روش تحقیق و آمار از حسن رمضان زاده، کتاب معرفی شده برای این واحد درسی بود. من طی این واحد با انواع مقاله، ساختار آن و چگونگی نگارش آن آشنا شدم که نهایتاً توانستم چندین مقاله در زمینه علوم تربیتی بنویسم. استاد یک واحد تئوری این درس را به تدریس کتاب و دو واحد عملی را با تشکیل گروه های سه نفره به عملی کردن مطالب تدریس شده در کلاس اختصاص داد. پس از تکمیل مقاله و ارسال به همایش، استاد گواهی پذیرش مقاله را به عنوان نمره کار عملی لحاظ کرده و یک امتحان برای قسمت تئوری از کتاب تدارک دیده شد. انتخاب موضوع، مسئله یابی، متغیر ها و ... مطالبی بودند که من در این واحد آموزشی فرا گفتم.

اصول و روش های تدریس

استاد در این درس کتاب روش ها و فنون تدریس را به ما معرفی کرد اما خود به تدریس مطالب آموزشی دیگری پرداخت. طی این واحد من برای اولین بار طرح درس یادگرفتم و برای تدریس خود، اهداف کلی و جزئی نوشتم و استاد سه ویژگی اهداف رفتاری را بیان کرد هم چنین روش های تدریس مثل روش بارش مغزی، پرواز در خیال را در کلاس آموزش داده شد اما از الگو ها و راهبرد های تدریس به صورت کلی نام برده شد. در این درس که بیشتر فعالیت ها به صورت گروهی صورت می گرفت معمولاً کلاس، کلاس فعالی بود و شیوه های مختلف تدریس استاد، خلاقیت و جذابیت تدریس برای دانش آموزان را به من آموختند که معمولاً در کلاس ها و دروس دیگر با آن مواجه نشده بودم.

برای امتحان پایان ترم علاوه بر جزوه کلاسی قسمت های مهم کتاب روش ها و فنون تدریس مد نظر قرار گرفت. به نظر من اگر استاد مربوطه، به تدریس کتاب به جای جزوه می پرداخت ما خیلی از مطالب آموزشی و عمومی مطلوب را یاد می گرفتیم این را پس از مطالعه بخش هایی از کتاب متوجه شدم.

اختلالات یادگیری 1

در این واحد من ابتدا با مفهوم اختلال و تفاوت آن با کج فهمی و ضعف آموزشی دانش آموزان را متوجه شدم سپس با انواع اختلالات یادگیری (اختلالات نوشتن، املا، خواندن و ریاضی) را خواندیم. ویژگی های کودکان دارای اختلال یادگیری و راه های درمان آنان را مطالعه و بررسی کردیم. راهکار های درمان برای این کودکان در قالب فعالیت هایی بود که معلم می توانست با استمرار آن در کلاس به این کودکان کمک کند. مشکلات دانش آموزان

در زمینه حساسیت شنیداری، حافظه دیداری و... را مطالعه کرده و برای آنان فعالیت هایی در قالب نقاشی و بازی برای حل این مشکل در کلاس ارائه شد.

اختلالات دیگر مثل سلوک را در قالب ارائه داوطلبانه در کلاس اجرا شد و درباره نشانه ها و راه های کمک به کودکان دارای اختلال مورد نظر صحبت هایی به میان آمد. اختلالات دیگری مثل اوتیسم و شب ادراری مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

اختلالات یادگیری 2

اختلال یادگیری 2 در سطح جامع تری به بررسی چهار اختلال پرداخته و راه درمان پزشکی آنان برای زمانی که اختلال در اوج خود رسیده است بیان کرد علاوه بر آن به اختلالات دیگری مثل بیش فعالی همراه با کمبود توجه و ... توجه شد. هم چنین درباره هوش و عوامل موثر در آن نیز سخنانی به میان آمد همچنین به نظریات هوش و آزمون هوش و در جه بندی افراد بر اساس میزان هوش آنان پرداخته شد.

راهبرد های تدریس

در این واحد درباره نیاز های جدید برای تدریس به دانش آموزان مطالب بیان شد ابتدا اصطلاحات آموزش ، تدریس و یادگیری را تشریح کرده سپس به مقایسه آن ها با یکدیگر پرداخت. کارکرد های تدریس، اصول عمومی تدریس و قوانین تدریس از دیگر موضوعات مطرح شده در کلاس می باشد حیطه های شناختی، عاطفی و مهارتی بنجامین بلوم در اهداف مورد بررسی و ارائه قرار گرفت هم چنین مطالبی درباره فواید اهداف رفتاری بیان شد. اصول اساسی برای طراحی و کاربرد چند رسانه ای ها در تدریس مثل اصل چند رسانه ای، اصل مجاورت فضایی، اصل مجاورت زمانی طبق خواست دانشجویان در کلاس جلسه ای به آن اختصاص یافت.

استاد دانشجویان را به گروه های پنج نفره تقسیم کرده سپس فیلم چند تدریس برتر را مورد بررسی قرار داد و از گروه ها خواست یک تدریس به شیوه نوین باید ارائه دهند و طرح درس آن را با خود بیاورند. در خصوص ارزشیابی توصیفی، اهداف آن، شیوه ها و معیار های فعالیت معلم و دانش آموز نیز مطالبی به صورت اسلاید در کلاس ارائه کردند.

آموزش و پرورش فراگیر

در این درس استاد ابتدا درباره مفهوم فراگیر سازی، کلاس ها و مدارس تلفیقی، معلم راهنما و اهداف فراگیر سازی در سیستم آموزشی، ایران محاسن و معایب این برنامه مطالبی را به صورت اسلاید تشریح کرد در ادامه به ابعاد فراگیر سازی و نحوه آن و راهبرد هایی که معلم و مسئولین مدرسه و والدین این دانش آموزان باید نسبت به آنان اطلاع داشته باشند توضیحاتی دادند و همکاری این موارد (مدرسه و خانواده) را مهم ترین عامل موفقیت این کودکان در مدارس تلفیقی دانستند.

واکنش های برخی از خانواده ها و مدارس از تلفیق کودکان عادی و کودکان دارای نیاز های ویژه را مطرح و از نبود شرایط تلفیقی در برخی مناطق سخن به میان آوردند و گفتند در صورت نبودن شرایط فراگیر سازی، جداسازی را می توان گزینه مناسبی در این زمینه دانست که تحقیر، تمسخر و اذیت و آزار کودکان دارای نیاز ویژه و خانواده کودکان دارای نیاز ویژه را در پی نخواهد داشت اما ایجاد شرایط مناسب برای فراگیر سازی را عامل ترقی اجتماعی شدن کودکان دارای نیاز ویژه شناختند زیرا همه کودکان حق استفاده از بهترین معلمان و بهترین امکانات را دارند. در آخر نه راهکار کلیدی که علاوه بر مدارس تلفیقی در مدارس عادی می تواند برای روند تدریس مناسب و مطلوب باشد را به صورت جامع توضیح دادند.

روان شناسی تربیتی

در این واحد ما به تعریف "یادگیری" (Learning) و ویژگی های آن پرداخته و با رفتار های آشکار و پنهان آشنا شدیم هم چنین تفاوت رفتار با عملکرد و یادگیری با تجربه را بررسی کرده و طبقه بندی انواع یادگیری ها از دیدگاه گانه به ترتیب سلسله مراتب را از ساده به دشوار شرح داده شد که عبارتند از: یادگیری علامتی، یادگیری محرک - پاسخ، یادگیری زنجیره ای، یادگیری کلامی، یادگیری تمیز محرک، یادگیری مفهوم، یادگیری قانون، یادگیری حل مسئله.

طبقه بندی بلوم در هدف های آموزشی را مطالعه کردیم که به ترتیب عبارتند از حوزه شناختی، حوزه عاطفی، حوزه روانی حرکتی. سپس به تفاوت این سه حوزه یا یکدیگر پرداخته و طبقات هر یک از حوزه ها را با ذکر مثال برشمردیم.

استاد درباره تهیه و تدوین هدف های آموزشی و طرح هفت مرحله ای تایلر برای گزینش هدف های دقیق آموزشی بیان کردند. طبق این طرح نیاز های فراگیران، نیاز جامعه و نظر متخصصان موضوع های درسی به عنوان سه اصل انتخاب هدف های کلی و موقتی است باید از دو فیلتر فلسفه آموزش و پرورش و روان شناسی پرورشی یادگیری

بگذرند تا به هدف های دقیق آموزشی تبدیل شوند. پس از آن روش های بیان هدف های آموزشی را بررسی کردند. برای این درس تهیه مقاله یک کار اختیاری از سوی استاد مشخص شد.

فلسفه تعلیم و تربیت

در این واحد به بررسی رابطه بین مفهوم فلسفه و ماهیت تعلیم و تربیت پرداخته و سخنان صاحب نظران را در این زمینه مطرح کرده ایم. و خلاصه آن به شرح زیر است

در صورت اول فلسفه به عنوان رشته ای که در متافیزیک ، معرفت آدمی و ارزش ها بحث می کند با تعلیم و تربیت که رشته ای مستقل است و با معلم، شاگرد، مواد درسی، وسایل تعلیماتی سرو کار دارد ارتباط پیدا می کرد.

در صورت دوم رابطه فلسفه با تعلیم و تربیت به صورت اجرای روش های فلسفی یا فعالیت های فلسفی در برخورد به مسائل تربیتی ظاهر می گردد مثلاً روش حل مسئله در تدریس و روش دیالکتیک در بحث های گروهی و تاثیری که این دو روش، در دانش آموز و روند تدریس می گذارد و موفقیت و پیشرفت فردی و اجتماعی او را به همراه می آورد.

در صورت سوم فلسفه به عنوان تئوری و تعلیم و تربیت به عنوان عمل تلقی می شود به این معنا که دید فلسفی و شناختی که مانسبت به جهان و واقعیات آن پیدا می کنیم ، عملکرد ما را در برهه های مختلف زندگی تعیین می کند.

برنامه درسی آموزش ابتدایی

در این واحد پیرامون مفهوم برنامه ریز توضیحاتی داده شد که نهایتاً برنامه ریزی را فعالیتی است که طی آن هدف های عمل انتخاب می شوند روش دستیابی به هدف ها مشخص می گردد و طرحی برای سنجش میزان توفیق در حصول هدف ها مهیا می شود. تعیین هدف، تشخیص روش و طراحی ارزشیابی را سه مرحله برنامه ریزی دانسته که به یکدیگر تاثیر متقابل دارند. عقلانی بودن به معنای آگاهانه بودن و لزوم نظر به تغییر آینده و مستمر بودن به معنای همه جایی، همه زمانی، و همه موضوعات از جمله ویژگی های فعالیت برنامه ریزی است در ادامه براساس زمان، گستره موضوع برنامه ها را به انواع مختلف در می آورند.

3- خصوصیات و ویژگی های معلم حرفه ای و ایده آل در وضعیت کنونی چیست؟

در هر عصری، تعلیم و تربیت وابسته به انسان‌هایی است که مسئولیت آن‌را برعهده دارند. یکی از شخصیت‌هایی که به‌ویژه در عرصه‌ی عمل تربیتی، نقش اساسی را در بالابردن کیفیت آموزشی و جریان هویت‌بخشی این نهاد ایفا می‌کند، آموزگار است. چنانچه آموزگار مسیر مطلوب هویتی را پیموده باشد، بخش عمده‌ای از رسالت هویت‌بخشی نهاد تعلیم و تربیت به انجام رسیده است. آموزگار پس از شناسایی و فهم زمینه‌های هویتی که نظام تعلیم و تربیت پیش‌روی وی قرار داده است، به‌ویژه زمینه‌ی هویتی حرفه‌ی معلمی، آگاهانه اقدام به برقراری یک رابطه‌ی عمیق با این زمینه‌ها می‌کند تا جایی که به یک پیوند ناگسستنی بین وی و شغلش می‌انجامد. وی خود را به‌عنوان تصرف‌کننده‌ی نقش معلم بازشناسی کرده، در آن مستغرق می‌شود و خود را در ارتباط با آن درک می‌کند.

آموزگار در مورد نقش خود و نظریه‌ای که تحت‌تأثیر آن قرار دارد، تأمل و معناسازی می‌کند از این‌رو حرفه‌اش برای وی معنادار بوده و با این معنا زندگی می‌کند؛ به‌زبانی ساده می‌داند که چه می‌کند و چه باید کند. شغل و زندگی وی در هم آمیخته و زمان مدرسه را عین حیات خود می‌داند. همواره دل‌مشغول امر آموزش بوده و نسبت به نحوه‌ی تدریس و عملکرد آموزشی خود حساسیت بالایی نشان می‌دهد. وی دل‌شوره‌ی این را دارد که چگونه فراگیران را به شیوه‌ی مناسب که به آن اشاره شد، با زمینه‌های یادگیری که در این‌جا همان زمینه‌های هویتی است، مواجه سازد. میثاق‌نامه‌ی معلمی را با جان و دل ایراد کرده و خود را متعهد به ایفای مطلوب کاراکتر معلمی هم در زمینه‌ی آموزش و هم پژوهش می‌داند.

حرفه‌ی معلمی به‌گونه‌ای عمیق از سوی وی موردپذیرش قرار گرفته و بخشی از وجودش شده است. دامنه‌ی آگاهی وی از شناخت همه‌جانبه‌ی متربی گرفته تا تسلط کامل بر محتوا، روش‌ها و اهداف تعلیم و تربیت گسترده دارد. فضای تعلیم و تربیت فضایی مطبوع و لذت‌بخش برای وی است و به‌گونه‌ای عمیق به آن وابسته‌شده است. تعلیم و تربیت برایش امری پویا و رشد‌دهنده است و روز به روز در درونش توسعه‌ی بیشتری می‌یابد. وی در حیطه‌ی عمل، اثرگذار واقع شده و موجبات تغییرات فراگیر را فراهم می‌آورد. وی هم‌راستا با ایده‌ی معلمی که تحت‌تأثیر نظام تعلیم و تربیت و تربیت‌معلم فراگرفته است و هم‌چنین هم‌راستا با سایر زمینه‌های هویتی عمل می‌کند.

وجود معلمی از وجود معمولش جدا نیست و در مورد وی می‌توان از یک کل واحد سخن گفت. بین معلومات وی در ارتباط با تعلیم و تربیت یک همگونی و وحدت‌نظر جامعی وجود دارد. محیط کلاس و به‌طور کلی تعلیم و تربیت، برایش، محیط تجربه‌کردن مضامین تربیتی و طی‌شدن مسیر هویتی است. در همه‌ی لحظات آموزشی غرق در عمل تربیتی بوده و هیچ سکونی در وی یافت نمی‌شود. مسئله‌ی مهم و کلیدی در ارتباط با هویت شغل معلمی،

پذیرش و تأیید جمعی این شغل از سوی جامعه‌ی ملی و جهانی است به‌طوری‌که یک وضعیت مطلوب، زمانی محقق می‌شود که حرفه‌ی معلمی از درجه‌ی تأییدپذیری و ارزش‌مندی بالایی از سوی کل فضای جامعه برخوردار بوده و این معنا از برجستگی این حرفه، از سوی خود آموزگار به‌گونه‌ی ملموسی فهم شود. وی هم‌چنین به‌نوبه‌ی خود در راستای افزایش اعتبار این حرفه، با متبلور ساختن معیارهای یک جریان مطلوب هویتی می‌کوشد.

معلم در کار خود، خلاق و صاحب سبک بوده و رفتار و عملکرد متفاوت آموزشی را به‌نمایش می‌گذارد که نشان از پیمودن مسیر هویت‌یابی به‌گونه‌ای ناب و منحصر به فرد دارد. در عین حال که خود را مقید به مضامین و مفاهیم مربوط به محتوا و اهداف تعلیم و تربیت می‌داند، در عمل آموزش، ایده‌های شخصی و اندیشه‌ی منحصر به فرد خویش را نیز دخیل می‌کند و بدین‌وسیله خود را از سایر همکارانش متمایز می‌سازد. در کار خود ثبات داشته و مسیر مشخص و نسبتاً ثابتی را طی می‌کند و اگر بخواهد تغییر و بازسازی در رفتار آموزشی خود ایجاد کند، این کار را تدریجی به انجام می‌رساند. این ثبات هم در رفتار عادی و هم در اعمال و افکار آموزشی وی وجود دارد؛ وی در تفکر ثابت قدم و در مقام عمل، پیگیر است.

ایده‌هایی از فلسفه‌ی تربیتی و سیاست‌های کلان تعلیم و تربیت موردنظر جامعه، در وجود وی انعکاس یافته است؛ انعکاسی برخاسته از آگاهی و نه تقلید. وی از وجودی هماهنگ و متوازن برخوردار بوده و دامنه‌ی تضاد هویتی را در خود به حداقل رسانده است. نسبت به وضعیت هویتی خود، خودآگاه بوده و مرتب اوضاع و شرایط پیرامونی را که در عملکردش مؤثر است، به‌گونه‌ای موشکافانه رصد می‌کند و انعطاف لازم جهت اصلاح و ترقی را همواره دارد. مربی موردنظر، نقش خود را بیش از این‌که در کنترل رفتارهای فراگیر ببیند، بیداری و تحریک آن می‌داند و مراقب است که عرصه را برای فراگیر تنگ نکند چراکه آگاه است، یادگیری پدیده‌ای است که به‌نحو منحصر به فرد و با طی مسیر به‌وسیله‌ی خود فراگیر رخ می‌دهد. وی مدام به دنبال ایجاد عطش در فراگیران برای درک تجربیات جدید است چراکه آگاه است با تحقق مؤلفه‌ی تجربه است که یادگیری یا همان تشخیص فردی برای فراگیر ممکن می‌شود. بهترین راه آموزش را این می‌داند که شاگردانش را آن‌چنان در روند تحصیلاتشان مشغول کند که توش و توان خود را در این راه تا آن‌جا صرف کنند که این روند، قسمتی از وجودشان گردد. البته این امر زمانی محقق می‌شود که با توضیحات آموزگار، برای فراگیران مسلم شود، موضوعی که می‌آموزند دارای اهمیت فردی برای آن‌هاست.

مربی آگاه است که فراگیر در شرایط جامعه‌ی امروزی در کشاکش نیروهای قرار گرفته است که هدف‌های مختلفی را دنبال می‌کند به‌طوری‌که خود این هدف‌ها هم غالباً با یک‌دیگر در تضادند؛ این نیروها به راحتی کار خود را انجام می‌دهند و فراگیران را به زیر سلطه‌ی خود می‌آورند. با این حال با شهادت مسئولیت آموزش را می‌پذیرد و ایجاد هم‌خوانی بین اهداف تربیتی را در اولویت قرار می‌دهد. وی قبل از اقدام به سازماندهی فعالیت‌های تربیتی، دست به خودسازماندهی می‌زند زیرا از این مسئله آگاه است که در جهت درک دیگران، اولین گام این است که از خود

درک و بینش مشخصی داشته باشد. آموزگار تمایل دارد که به سیستم فرهنگی و آموزشی که به نفع خودش است، ارزش و بها دهد از این رو معنایی از انتفاع را در رابطه با حرفه‌اش جستجو می‌کند. معلم خود را مقید به ایجاد فضایی دموکراتیک در محیط آموزشی می‌داند چراکه آگاه است، تنها در پرتو آزادی حقیقی، امکان تجلی شخصیت فراگیران ایجاد می‌شود. وی فردی صبور و با سعه‌ی صدر است چراکه می‌داند، طی شدن جریان هویت‌یابی از سوی فراگیر، امری زمان‌بر و دشوار است از این‌روست که بیش از آن‌که فراگیران را کنترل کند، خود را کنترل می‌کند.

معلم خود را موظف می‌داند، موقعیت‌های یادگیری که در این‌جا همان هویت‌یابیست را طراحی کند که شاگردان بتوانند ذهنیت خود را ابراز کنند و همچنین انگیزه‌ی لازم را در فراگیران برای شناسایی و درگیری با زمینه‌های هویتی ایجاد و مرتب تقویت کند. وی وظیفه‌ی دشوار درگیر ساختن هم‌زمان فراگیران با چندین فرایند هویت‌یابی شامل فرایندهای مربوط به مؤلفه‌ها و فرایندهای سه‌گانه‌هویت‌ی در هر رویاروی فراگیر با یک زمینه‌ی هویتی را برعهده دارد. در ارائه‌ی درس، آموزگار زمینه‌ها و وضعیت‌های قبلی هویتی فراگیر را مدنظر گرفته و درصدد ایجاد پیوند بین وضعیت‌های قبلی و جدید برمی‌آید.

سوال چهارم و پنجم

4- چه میزان فاصله بین من موجود با معلم حرفه‌ای و ایده آل در وضعیت کنونی وجود دارد؟

5- راهکارهای من برای جبران این فاصله چیست.

طراحی واحد یادگیری

با تحلیل برنامه درسی/استاندارد های محتوا در یک حوزه یادگیری یک واحد یادگیری طراحی، تدوین، اجرا و بر اساس نتایج ارزیابی آن را مورد بازنگری قرار دهد.

ما به طراحی تدوین درس "نخل‌ها ایستاده می‌میرند" بر اساس استاندارد های محتوا پرداختیم سپس تکالیف عملکردی طراحی کرده و آن را مورد ارزیابی قرار دادیم اما هم زمانی اتمام طراحی کامل این درس با تعطیلی مدارس به دلیل گرما و دوره های مکرر کتاب توسط معلمان مدارس، ما نتوانستیم آن را در کلاس اجرا کنیم. اما تمام محتوا و فعالیت هایی که برای این درس طراحی شده بود مورد ارزیابی و بررسی استاد قرار گرفت و رضایت ایشان را کسب کرد.

مدیریت و برنامه ریزی کلاس های چند پایه

با شناخت ویژگی های کلاس چند پایه این ظرفیت را در راستای مدیریت زمان و بهره گیری از تجربیات متمایز یادگیرندگان برای طراحی فرصت های یادگیری مورد استفاده قرار می دهد.

با تحلیل محتوای برنامه های درسی/مواد آموزشی در پایه های مختلف، یک طرح برنامه درسی برای کلاس چند پایه تهیه و واحد یادگیری را برای آموزش مفاهیم مهارت های مشترک با استفاده از رویکرد تلفیقی طراحی و تدوین نماید.

در این درس ما به اهداف مورد نظر مثل آشنایی با ویژگی های کلاس های چند پایه، مدیریت زمان و استفاده از تجربیات مختلف معلمان این پایه ها برای بهبود روند یادگیری و تحلیل محتوای برنامه درسی دست یافتیم. هم چنین با مطالعه و تحلیل کتب و مواد آموزشی مختلف با الگوی های تدریس و روش های تدریس آشنا شده و برای دانش آموزان این مدارس به تهیه طرح درس به روش محوری و تلفیقی پرداخته و آن را به صورت گروهی و انفرادی در کلاس مورد ارزیابی قرار دادیم برای طرح درس سناریوی آموزشی بر اساس الگو های تدریس آماده کردیم. به طور مثال من در طرح درس تلفیقی برای بچه های پایه های چهارم، پنجم و ششم بر اساس الگوی ساخت گرایی یک سناریو آموزشی هدفمند و جذاب برای فصل گیاهان کتاب علوم این چند پایه تنظیم کردم (فصل گیاهان یکی از سخت ترین فصل هاست که دانش آموزان کم تر به آن علاقه نشان داده و معلم ها در تدریس مناسب آن مشکل دارند). فیلم تدریس من بر مبنای روش محوری در دبستان فاضل دهران که استقبال معلم چند پایه این منطقه در پی داشت به استاد تحویل داده شد.

هم چنین برنامه درسی چند پایه و طراح های آموزشی سالانه را برای آنان تنظیم کردم پلیس آسمانی نام یکی از طرح هایی است که به دانش آموزان و فضای مجازی می پردازد من در گروه خود آن را طراحی کرده، اهداف، زمان بندی و نیروه های اجرایی آن را نیز مشخص کردم. با توجه به اهمیت کلاس های چند پایه و ارتقا مهارت و توانایی خود در مدیریت و تدریس در این کلاس ها کتاب راهنمای تدریس در کلاس های چند پایه را ترجمه و تدوین صلاح محمد پور، احمد نظری سینا و سعید قریشی را مطالعه و خلاصه برداری نمایم.

کارورزی 1

با مشاهده های آموزشی/تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را شناسایی و با استفاده از شواهد و مستندات علمی آن را تبیین نماید. مشاهدات تاملی و یافته های تجربی خود را در قالب پژوهش روایتی ثبت و گزارش نماید.

من کارورزی 1 را به مشاهدات مختلف آموزشی و عاطفی کودکان پرداخته و تفاوت ها و بازخورد های آنان را در پایه های مختلف در مدرسه با استاد و دانشجویان پایه های مختلف مورد ارزیابی قرار داده و به خصوصیات و عکس العمل دانش آموزان در پایه های مختلف پرداختم. من دو مسئله در مدرسه را مورد بررسی قرار دادم که با استاد در این خصوص هم نظر بودم در آخر مشاهدات و فعالیت هایی صورت گرفته خود را در قالب پژوهش روایتی که استاد در این زمینه بارها با ما در مدرسه صحبت کرده بود تنظیم نموده و به استاد گزارش دادم و به اهداف مورد نظر این واحد آموزشی دست یافتیم. خانم امانی استاد کارورزی یکی از خبره ترین و دلسوزترین اساتید در طول سال تحصیلی بود که من در دانشگاه فرهنگیان گذراندم و مطالب مهم آموزشی و اجتماعی را به من یاد دادند.

کارورزی 2

1- با تداوم مطالعه موقعیت یادگیری (در سطح کلاس درس یا مدرسه) مشکلات/نیازهای فردی، گروه های کوچک/بزرگ را شناسایی/بازشناسی کند و فعالیت هایی را برای رفع مشکلات/نیاز های یادگیری طراحی ، تولید، اجرا و ارزیابی نماید.

2- تجربیات خود را از مشارکت در فرآیند آموزش واکاوی نموده، یافته های خود را روایت نماید.

من برای هدف اول عملکرد و ارتباطات دانش آموزان با یک دیگر و معلم را مورد توجه قرار داده و از وجود مشکلات مختلف آموزشی و ارتباطی آنان آگاه شدم معلم کلاس نیز مسائل شناسایی شده را تصدیق کرد و درباره علت آن ها توضیحاتی داد. من برای این مشکلات که در قالب شش مسئله بود چند کتاب و سایت را مورد مطالعه قرار دادم. برای سه مسئله آموزشی و سه مسئله دیگر که در قالب اختلال کودکان این سنین بود به طراحی و تولید و اجرا فعالیت پرداختم سپس به بررسی و ارزیابی تاثیر فعالیت های طراحی شده مبادرت ورزیدم. پس از بسی تلاش توانستم در مسائل آموزشی، دانش آموزان را به سطح مطلوب و قابل قبول برسانم سه مسئله دیگر را نیز تا حدودی که روند رشد آنان را مختل نکند را سامان بخشیدم. در نهایت تمام مراحل را و تجربیات حاصل را به زبان روایتگری به نوشتار پیاده کردم.

طراحی آموزشی

مولفه های طراحی آموزشی را به صورت نظام مند برای شناسایی، تحلیل، تصمیم گیری و ارزیابی حل مسئله یادگیری مورد استفاده قرار می دهد.

طرح درس را قبلاً یاد گرفته بودیم در این درس باری دیگر مورد تدریس قرار گرفت اما به شکل جامع تر و من آن را به خوبی یاد گرفته‌ام اما چند روش تدریس را استاد به عنوان فعالیت به ما داد بدون اینکه آموزشی صورت بگیرد لذا من در این زمینه (روش های تدریس) خوب یاد نگرفتم ولی در نظر دارم با رجوع به کتاب هایی مثل راهبرد ها و فنون طراحی آموزشی ترجمه هاشم فردانش، اصول طراحی آموزشی ترجمه خدیجه علی آبادی، طراحی نظام های آموزشی ترجمه هاشم فردانش و سایر کتب کاربردی تازه نشر یافته مطالعه کنم تا آموزش ناقصی که در کلاس صورت گرفت جبران نمایم. هم چنین با یکی از اساتید در این زمینه صحبت کرده و قرار شد یک پاورپوینت کامل و خوب در این زمینه به من بدهند (ایشان خود پس از مطالعه چندین کتاب به تدوین و طراحی این فایل اقدام کردند). در نظر دارم مقاله شناسایی الگو طراحی آموزشی برای آموزش های صنعتی اثر نویسندگان هاشم فردانش و مرتضی کرمی و مقاله طراحی آموزشی از منظر رویکردهای رفتار گرایی شناخت گرایی ساخت گرایی از هاشم فردانش در دانشگاه الزهرا از نشریه مطالعات برنامه درسی تهیه نمایم تا نواقصم را جبران کنم.

روش تحقیق و آمار

با شناخت روش های تحقیق یک نمونه طرح تحقیق برای مطالعه مسئله های آموزشی و تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه تهیه نماید.

پس از فراگیری شیوه نگارش مقاله، من یک مقاله با موضوع شخصیت افراد و انتخاب روش تدریس آماده کردم که به تناسب شخصیت افراد روش تدریس مناسب را به معلم معرفی می کرد. من از این طریق توانستم به هدف این واحد که نگارش یک طرح تحقیق و مقاله بود دست پیدا کنم و در همایش بین المللی تربیت حیدریه گواهی پذیرش مقاله دریافت کنم برای انجام پژوهش های کمی و کیفی تصمیم دارم در دوره های آموزشی نرم افزار های کمی و کیفی و تجزیه و تحلیل داده ها شرکت کنم و به صورت تخصصی تری به تحقیق و پژوهش بپردازم و در تحقیق و پژوهش به روز باشم.

اصول و روش های تدریس

دانشجو معلم به ارائه تصویری از تدریس مدرسه ای اقدام کند که در آن نقش معلم به عنوان کارگزار اصلی آن عرصه به روشنی تشریح و تبیین گردد و چگونگی عمل خود را به عنوان کارگزار یک کلاس درس فرضی، به استناد دانش معتبر مدلل سازد و از برنامه خود دفاع نماید. هم چنین، دانشجو معلم در پایان این واحد یادگیری با اصول عام و خاص تدریس آشنایی دارد و برخی روش های تدریس را با قابلیت های به کار گیری آن ها در موقعیت های

متفاوت می شناسد و از منابع معتبر تدریس آگاه است و امکان شناسایی منابع مناسب تر را دارد و به پیگیری دستاورد های علمی جدید حوزه تدریس، متعهد است.

تدریس مد نظر این کتاب را یاد گرفتم ولی اصول عام و خاص تدریس را متوجه نشدم آن هم به دلیل تدریس جزوه به جای کتاب بود که مرا از حجم زیاد و در عین حال مفید و ضروری بازداشت من برای جبران آنان چندین بار قسمت های مختلف کتاب روش ها و فنون تدریس را مطالعه کرده ام و تصمیم دارم خلاصه روش ها و فنون تدریس و چند کتاب نگاشته شده مرتبط با آن را از موسسه مدرسان شریف تهیه کنم.

در این واحد من روش بارش مغزی و پرواز در خیال را فرا گرفتم و آن را در دروس مختلف پیاده می کنم که تا این جا هدف این واحد محقق شده است اما شخصا دوست دارم با روش های تدریس جدید آشنا شود هم چنین با همه الگو های تدریس آشنایی ندارم لذا تصمیم دارم با تهیه کتب مدرسان شریف این ضعف را جبران کنم زیرا می خواهم بر تمام الگو های تدریس مسلط شوم (الگوی تدریس مد نظر این کتاب نیست و در اهداف نامی از آن به میان نیامده است). علاوه بر آن منابع معتبر تدریس را شناخته و به دستاورد های جدید علمی نیز مراجعه می کنم هم چنین کتب تدریس یار موسسه آموزشی فرهنگی پیام آوران شهید مهدوی را که از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور گواهی نامه دریافت نمود برای پایه های مختلف تهیه کنم.

اختلالات یادگیری 1

با شناخت اختلالات یادگیری و انواع رایج آن، نمونه ای از اختلالات ریاضی را شناسایی و با استفاده از راهبردهای معرفی شده موقعیت یادگیری را برای آموزش طراحی نماید.

در این واحد من با انواع اختلالات یادگیری که عبارتند از اختلال خواندن، نوشتن، هجی کردن و ریاضی آشنا شدم ویژگی های دانش آموزان را شناخته و برای رفع اختلال آنان فعالیت مناسب را جست و جو کردم. علاوه بر این مسائل و مشکلات دانش آموزان که در کارورزی دیده بودیم در کلاس مطرح کرده سپس برای آن علت و راهکار می ساختیم لذا هدف های این واحد را عملی کرده ایم به خصوص با فعالیت هایی که در کارورزی به آنها دست یافته ایم زیرا نشان دهنده رسیدن به اهداف ذکر شده در این واحد است. لازم به ذکر است که من در این زمینه کتاب اختلالات یادگیری غلامعلی افروز را داوطلبانه و خودخوان مطالعه کرده ام اما تهیه کتاب درمان اختلالات ریاضی اثر مصطفی تبریزی که جز کتاب های خوب در این زمینه است را برای رفع مشکلات ریاضی دانش آموزان در برنامه دارم.

اختلالات یادگیری 2

با شناخت اختلالات یادگیری و انواع رایج آن، نمونه ای از اختلالات زبان شفاهی/خواندن/نوشتن را شناسایی و با استفاده از راهبرد های معرفی شده موقعیت یادگیری را برای آموزش طراحی نماید.

پس معرفی اختلالات و انواع آن ها در اختلالات یادگیری 1 به علت و درمان (بیشتر با دارو) آن ها پرداختیم. اما در این خصوص استاد مربوطه نمونه یا مورد خاصی را مطرح نکرد که ما برای آن راهکار طراحی کنیم. در این واحد ما به سایر اختلالات مثل بیش فعالی همراه کمبود توجه، موتیسم یا لال انتخابی پرداختیم که سبب دوری ما از بحث اصلی یعنی سه اختلال شفاهی، خواندن، نوشتن شد اما من شخصا قبلا در این زمینه کتاب مصطفی تبریزی و چند نویسنده دیگر را چندین بار مطالعه کردم و در کارورزی از آن بهره می بردم. چندین مقاله حول این موضوع خوانده ام لذا مطالب در مطالعات بعدی تقریبا دیگر تکراری بود اما اگر کتاب جدیدی در این زمینه منتشر شود حتما آن را مطالعه می کنم. من برای این اختلالات دانش آموزان در مدرسه با همکاری معلم توانستم مشکلات دانش آموزان را تا حد مقبولی رفع نمایم که بیانگر دست یابی به اهداف این درس می باشد.

آموزش و پرورش فراگیر

با درک نقش و اهمیت آموزش فراگیر روش هایی را برای شناسایی و به کار گیری راهبرد های مداخله ای برای آموزش و پرورش کودکان با نیاز های ویژه در کلی عادی طراحی و اجرا نماید.

من در این واحد با نقش و اهمیت آموزش فراگیر برای خود کودک و جامعه آشنا شدم و به صورت کامل در کلاس بحث و بررسی کردیم در ادامه چندین راهکار مناسب برای این مدارس و مدارس عادی با ذکر جزئیات آن بیان شد که من برخی از آنان را در مدارس پیاده می کردم و برخی دیگر را به دلیل نبود شرایط مناسب نتوانستم اجرا کنم استاد تلاش مدرسه و خانواده را یکی از اساسی ترین عوامل موفقیت این کودکان در مدارس تلفیقی اعلام نمود و از ما خواست تلاش این دو عامل را تقویت کنیم.

بازدیدي در این زمینه صورت نگرفت تا خود به صورت مستقیم آن را مشاهده کرده و راهکار مناسب طراحی و اجرا نمایم ولی در کلاس در این خصوص سخنانی زیادی مطرح شد. البته مدرسه ای که من در آن به کارورزی می رفتم شرایط مناسبی برای کودک دارای نیاز ویژه فراهم کرده بود لذا دانش آموز دارای نیاز ویژه مانند کودکان دیگر رفتار می کرد و لازم به ذکر است که خود کودک دارای نیاز ویژه روحیه خوب و شادابی در مدرسه داشت و من از این طریق توانستم به صورت مختصر با این کودکان ارتباط برقرار نمایم. من تصمیم دارم از طریق انجام پژوهش کیفی درباره این کودکان اطلاعات و مهارتم را در تدریس به این کودکان ارتقا بخشم و پژوهش کیفی

خود را که در خصوص کودکان دارای نیاز های ویژه است به اتمام رسانم هم چنین کتاب روان شناسی کودکان با نیاز های ویژه، ناتوان یادگیری اثر دیدید سوسا ترجمه دکتر احمد یارمحمدیان را تهیه نمایم تا بتوانم بهتر با این کودکان ارتباط برقرار کنم و آنان را درک نمایم تا در تدریس موفق تر باشم.

برنامه ریزی درسی در آموزش ابتدایی

به تشریح مبانی، اصول و مراحل برنامه ریزی درسی اقدام کند و با تحلیل برنامه های درسی مصوب به برنامه ریزی درسی اجرایی دروس اقدام کند و ضمن تشخیص و تبیین انواع برنامه های درسی حادث در مدرسه، قادر خواهد بود برنامه درسی خود برای اداره یک درس را تولید و ارائه کند و به استناد دانش معتبر از برنامه خود دفاع نماید. هم چنین دانشجو معلم ضمن آشنایی با برخی منابع معتبر حوزه برنامه ریزی درسی قادر است به شیوه مناسبی دانش خود را در این موضوع به روز کند.

در واحد ذکر شده به تشریح انواع مبانی برنامه ریزی آموزش و پرورش مبانی روان شناختی، جامعه شناختی، فلسفی و دانشی برنامه ریزی آموزش و پرورش و مراحل برنامه ریزی پرداخته شد که من فقط مراحل آن را یاد گرفتم درباره اصول برنامه ریزی مطلبی گفته نشد. انواع برنامه ریزی ها را و نوشتن و عملی کردن آن را یاد گرفتم منبع سرفصل مبانی برنامه ریزی آموز متوسطه است در صورتی که این برنامه درسی دبستان است و ما در این واحد مطالب دروه متوسطه را خواندیم من در نظر دارم کتاب مقدمات برنامه درسی حسن ملکی را تهیه و مطالعه کنم و اگر کتاب جدیدی در این خصوص منتشر شده بخوانم.

سخن آخر

عشق و علاقه نیروی محرکی است که اگر همت و تلاش مضاعف با آن همراه شود شالوده ی موفقیت را، در رسیدن به اهدافی که تعالی و رشد لامکانی را در خود پرورانده است را به ارمغان می آورد. معلمی عشق است عشقی که تقدس آن، ذاتش را چنان شعله ور کرده که جهانیان را با هر سلیقه، قبیله و عقیده به سمت خود کشیده و از باب منقبت و مفضلت همین بس که خداوند منان برای بهزیستی انسان ها، زبده ترین و بهترین افراد را گلچین می کند تا در کسوت معلمی، نوع زندگی را در میان آنان به امانت سپارد و اندک جلوه خود را برای بندگان در پهنه گیتی به تماشا گذارد، باشد که بندگان را برای رسیدن به سعادت که بشارتش را بارها و بارها نوید داده است هدایت کند.

گذشت زمان و ظهور تحولاتی نو در زندگی بشری همواره زمینه پیدایش نیاز های جدید در نسل ها را با خود به همراه می آورد تجدد زمانه، فرزندان امروز را برای زندگی در حال و آینده آماده می کند و این زندگی بدون درک جدید از شرایط پیش رو، به شاهراه ترقی و تعالی ختم نمی شود. انسان های امروزی نمی توانند در گذشته زندگی کنند، چرا که آن ها به زمان حال تعلق دارند. نظام آموزشی و روند تعلیم و تربیت به رهبری معلم، دانش آموزان را برای تحول و تغییرات شگرف و پیشرفت های مادی و معنوی آماده می کند. معلمان باید با فرآیند هویت بخشی دانش آموزانی فعال و بانشاط برای فعالیت های یاددهی یادگیری آماده نمایند. آن ها باید خود را به ابزار جدید تدریس و کشفیات نو که روند آموزشی را جذاب و تسریع می کند مجهز و نیاز های نسل نو را به تناسب زمان در نظر گیرند و نسبت به رفع آنان کمر همت بندند چرا که دانش آموزان علاوه بر کسب سواد و مهارت خواندن و نوشتن، نیازمند قدرت بیان و تکلم خوب، مهارت های اجتماعی، خصوصیات اخلاقی، سواد رسانه ای و آگاهی از حقوق ملی و شهروندی خود در اجتماع هستند و باید این قدرت و توانایی را در خود احساس کنند که قرار است آینده خود، اطرافیان و جامعه را رقم بزنند. دانش آموزان گفتار و کردار معلم خود را الگوی عملی یک فرد برگزیده و صالح می دانند و سعی و تلاش خود را برای همسویی با او می کنند لذا مسائلی چون نوع و نحوه پوشش، نظم، خلیات و تفکرات و حتی ویژگی های معنوی و روحی معلم به شدت مورد توجه دانش آموز قرار می گیرد.

معلمی که هدفمند به امر آموزش پرداخته و برای موفقیت دانش آموزان تحت تربیت خود به طور مداوم به تهیه برنامه و طرح می پردازد در حقیقت توجه، فکر و روح دانش آموز را مجذوب خود نموده و دانش آموزان را در روند تعلیم و تربیت مستغرق کرده به گونه ای که دانش آموز، با عشق و علاقه به تلاش و کوشش، حضور مرتب در کلاس و فراگیری مطالب جدید مبادرت می ورزد لذا به هر میزان معلم در امر آموزش جدیت ورزد آسان تر می تواند روح متعالی فراگیرانش را تحت کنترل خود در آورد و این مهم، بدون تخصص و خودکاوی معلم به دست نمی آید. معلمان چند بعدی دانش آموزان چند بعدی تربیت می کنند معلمی که روند تربیت را دانسته و می داند که در کلاس چه می کند و اهداف مختلفی در آموزش علاوه بر خواندن و نوشتن دارد می تواند امروزه مفید ظاهر شود و برای دانش آموزان جایگاه معلمی خود را حفظ و تثبیت نماید. هنر، مذهب، بازی، فناوری و تکنولوژی نمونه هایی از توانایی های این معلمان چند بعدی است آنان در حقیقت دانش آموزان را درک می کنند و متناسب با خواسته ها جسمی و روانی آنان به برنامه ریزی می پردازند و شیوه زندگی و برقراری تعادل در نیاز هایشان را به آن ها می آموزند.

من به عنوان یکی از معلمان نسل نو با آگاهی از تغییرات پیش رو و پذیرفتن تفاوت فراگیران امروز با دیروز برای رسیدن به معلم حرفه ای وارد دانشگاه فرهنگیان شدم و در این خصوص دست به فعالیت های مختلف علمی، فرهنگی و هنری زده تا با آشنایی از این وسیله ها به هدف خود که تعلیم و تربیت نسل های آینده است بپردازم پس برای رسیدن به این هدف به مطالعه و فعالیت دروس و واحد هایی را که می توانست مرا در این زمینه آماده

کند اهتمام ورزیده و علاوه بر کتب علمی و آموزشی رشته خود، به مطالعه دروس و واحد های کمکی دیگری در حوزه های دین و هنر و ورزش و تکنولوژی را پرداختم هم چنین برای ارتباط مستقیم با محیط و جو حاکم در مدارس و ارتباط با دانش آموزان در طی چند ترم با گذاردن دروس کارورزی به طور مرتب در مدرسه حاضر می شدم تا با معلم و مسئولین مدرسه درباره دانش آموزان و نیازهای آنان، تفاوت نسل ها و تغییرات ایجاد شده در سیستم آموزشی، به صحبت و گفت و گو پرداخته و برای آگاهی جامع از علایق، فعالیت ها، بازی ها و تفکرات و خلیات دانش آموزان ساعات زیادی را با آن ها در کلاس و زنگ تفریح گذراندم. من طی این چند سال با اساتید مختلف و با تجربه درباره مشکلاتی که معمولاً دانش آموزان با آن ها درگیر هستند صحبت نمودم تا از این طریق بتوانم من حرفه ای خود را قوت بخشم. اما در برخی زمینه ها داری نقص و ضعف هستم که با تفحص و جست و جو کتاب هایی مانند باز اندیشی فرآیند یاددهی یادگیری و تربیت معلم از محمود مهر محمدی، اختلالات یادگیری اثر محسن کریمی، روان شناسی تربیتی از اسماعیل بیابانگرد، روان شناسی پرورشی از علی اکبر سیف، راهنمای تدریس در کلاس های چند پایه از صلاح محمدپور و تربیت فرزندان به روش QBQ از جان جی میلر و کارن جی میلر، زبان بدن اثر آلن پیز ترجمه سید محمود هاشمی می توانند یاریم کنند. اما موارد ذکر شده کافی نیست زیرا ما باید روز به روز کامل تر شویم لذا به مطالعه ی آثار برگزیده مطالعات روان شناسی تربیتی پرداخته و شرکت در کارگاه های آموزشی و کلاس ضمن خدمت و جشنواره های علمی مانند جشنواره تجربیات برتر تربیتی معلمان جشنواره ملی فیلم کوتاه ارزشیابی کیفی - توصیفی و جشنواره تولید محتوای الکترونی دانش آموزان و معلمان و دانش آموزان دارای نیاز ویژه از دیگر برنامه های من برای تقویت مهارت هایم است. تهیه فیلم های جشنواره الگو های تدریس برتر، مستند های آموزشی و روان شناسی کودکان و زبان بدن را به همراه بسته های آموزشی یار معلم و بسته آموزشی بر فراز آسمان را در اولویت قرار دادم و علاوه بر آن محتوا و آثار برگزیده فصلنامه های آموزشی تربیتی، فصلنامه اندیشه های نوین تربیتی، نشریه نامه های مطالعات برنامه درسی و مجلات رشد را که سبب تقویت و تثبیت مهارت های آموزشی و پرورشی و هنری می شود را پی گیری کرده و آن ها را مورد نقد و بررسی قرار خواهم داد.

منابع

- 1- سیف، علی اکبر، روانشناسی پرورشی، انتشارات آگاه، 1380.
 - 2- طاهری، مرتضی، عارفی، محبوبه، پرداختچی، محمد حسن، قهرمانی، محمد، کاوش فرایند توسعه حرفه ای معلمان در مراکز تربیت معلم: نظریه داده بنیاد، فصلنامه نوآوری های آموزشی، شماره 45، سال 12، بهار 1392.
 - 3-عابدی، رحیم، فن آوری اطلاعات و آموزش و پرورش، موسسه فرهنگی منادی تربیت، 1382.
- 4-Clandinin, D,J , & Connely, F. M. (2000). Narrative inquiry: Experience and story in qualitative research.San Francisco: Jossey- Bass.
- 5-Creswell,j.w(2012). Educational research: planing,conducting and evaluating quantitive and qualitive research . 4th ed. By pearson education.